

6. INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

August 10-12, 2024, Göreme / TÜRKİYE

THE PROCEEDINGS BOOK

EDITOR

Prof. Dr. Serap GÖNCÜ

ISBN:978-625-8254-57-0

www.cappadociacongress.org

6. INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

August 10-12, 2024, Göreme / TÜRKİYE

EDITOR

Prof. Dr. Serap GÖNCÜ

All rights of this book belong to IKSAD. Without permission can't be duplicate or copied.

Authors are responsible both ethically and juridically

IKSAD Publications – 2024 ©

Issued: 02.09.2024

ISBN: 978-625-8254-57-0

Bu Kitabın Tüm Hakları IKSAD Yayınevi'ne aittir.

Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerden sorumludurlar.

IKSAD Yayınevi – 2024 ©

Yayın Tarihi: 02.09.2024

ISBN: 978-625-8254-57-0

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

6. INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

DATE and PLACE

August 10-12, 2024, Göreme / TÜRKİYE

ORGANIZATION

IKSAD INSTITUTE

iksadinstitute.org

iksad.org.tr

iksadyayinevi.com

COORDINATOR

Gönül EDEŞLER

Neslihan BALCI

NUMBER of ACCEPTED PAPERS - 261

NUMBER of REJECTED PAPERS - 50

PARTICIPANTS COUNTRY

Türkiye-125, Albania-2, Algeria-12, Azerbaijan-3, Belgium-1, Brazil-1, Canada-1, Georgia-1,
Hungary-2, India-13, Indonesia-3, Iran-1, TRNC-2, Kosovo-1, Lebanon-2, Moldova-3,
Morocco-10, Nigeria-25, Pakistan-11, Romania-3, Serbia-2, South Africa-3, Spain-1, Ukraine-3,
Uzbekistan-28, Vietnam-1, West Africa-1

6. INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

August 10-12, 2024, Göreme / TÜRKİYE

(THE PROCEEDINGS BOOK)

<https://www.cappadociacongress.org>

MEMBERS OF THE ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Gafurdjan Mukhamedov - Rector of Chirchik State Pedagogical University
Prof. Dr. Osman Kubilay GÜL, Cumhuriyet University
Prof. Dr. Ahmet KAZANKAYA - Kirsehir Ahi Evran University
Prof. Muntazir MEHDİ, Pakistan Modern Diller Üniversitesi
Prof. Dr. Jabbor USAROV- Chirchik State Pedagogy University
Prof. Dr. Dustnazar KHIMMATALIEV - Chirchik State Pedagogy University
Prof. Dr. Gülizar İBRAHİMOVA - Baku Eurasia University
Prof. Dr. Samariddin Koraev - Chirchik State Pedagogy University
Prof. Dr. Umid Xodjamkulov - Chirchik State Pedagogy University
Prof. Dr. Feruzakhon Kodirova - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Ayşe ERKMEN - Gaziantep University
Assoc. Prof. Dr. Tamer TURGUT - Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Yunus Emre TANSÜ - Gaziantep University
Assoc. Prof. Dr. Suyarov Kusharboy - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Saodat Gayupova - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Ikrom Qodirov - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Doniyor Axmadjonov - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Guzal Otamuxamedova - Chirchik State Pedagogy University
Dr. Mustafa Latif EMEK - President of IKSAD
Dr. Aygün MEHERREMOVA - Baku State University
Dr. Abbas KARAAĞAÇLI - Giresun University
Dr. Abuzer KALYON - Ankara Hacı Bayram Veli University
Dr. Gülşen MEHERREMOVA - Azerbaijan University of Languages
Dr. Murathan KEHA - Atatürk University
Dr. Terane NAĞIYEVA- Azerbaycan Devlet Pedagoji University
Head of International Department Fotima Berdieva - Chirchik State Pedagogy University

SCIENTIFIC BOARD MEMBERS

Prof. Dr. Guguli Dumbadze- Batum Şota Rustaveli University
Prof. Dr. Osman Kubilay Gül, Cumhuriyet University
Prof. Dr. Samir Ladacı- National Polytechnic School of Constantine, Constantine, Algeria
Prof. Dr. German Martinez Prats- Universidad Juarez Autonoma de Tabasco
Prof. Muntazir Mehdi, Pakistan University of Modern Languages
Prof. Dr. Mehmet Salih Mercan, Bitlis Eren University
Prof. Dr. Shakhlo Botirova - Chirchik State Pedagogy University
Prof. Dr. Gulnara Ernazarova - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Betül Apaydın Yıldırım, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Maya Kupravishvili - Georgian Technical University, Georgia
Assoc. Prof. Dr. Aparna Srivastava- Noida International University, India
Assoc. Prof. Dr. Tamalika Sultana- Dhakka University, Bangladesh
Assoc. Prof. Dr. Ayşe Erkmen, Gaziantep University
Assoc. Prof. Dr. Tamer TURGUT, Atatürk Üniversitesi
Assoc. Prof. Dr. Mevlüt ALBAYRAK, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Yunus Emre Tansü, Gaziantep University
Assist. Prof. Dr. Murat KIRANŞAN, Gümüşhane University
Assoc. Prof. Dr. Ravshan Ikramov - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Shakhnoza Mirzarakhmonova - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Saodat Toshtemirova - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Jamshid Ravshanov - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Akbar Rasulov - Chirchik State Pedagogy University
Assoc. Prof. Dr. Maftuna Islamova - Chirchik State Pedagogy University
Dr. Aygun Meherremova, Baku State University
Dr. Abbas Karaağaçlı, Giresun University
Dr. Abuzer Kalyon, Ankara Hacı Bayram Veli University
Dr. Gülşen Meherremova, Azerbaijan University of Languages
Dr. Murathan Keha, Ataturk University
Dr. Terane Nagiyeva, Azerbaijan State Pedagogical University
Dr. Ronen Harel-Peres Academic Center, Israel
Dr. Alina Solnyshkina - Oles Honchar Dnipro National University, Ukraine
Dr. K.R. Padma - Sri Padmavati Mahila Visvavidyalayam Women's University
Dr. Bhakta Bandhu Dash- ASBM University, India
Dr. Gabriela Boangiu- Researcher, Ethnography Department, Institute For Socio- Human Researches "C.S.Nicolaescu-Plopsor", Craiova, Romania
Dr. Nurmukhamed Kenzhegulov - Egyptian University of Islamic Culture Nur-Mubarak
Dr. Ijaz Ahmad-Agronomy - Member Agricultural Association of Pakistan
Dr. Pham Duc Thuan - Can Tho University, Vietnam
Dr. Iosefina Blazsani-Batto -Romanian Language Institute, Bucharest, Romania
Dr. Irina-Ana Drobot-Technical University of Civil Engineering, Bucharest, Romania
Dr. Çağla Özbek, Toros University
Dr. Elvan Caferov, Azerbaijan State Pedagogy University

CHDPU
CHIRCHIQ DAVLAT
PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

6. INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

August 10-12, 2024, Göreme / TÜRKİYE

CONGRESS PROGRAM

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/82955956031?pwd=e3R0FvLM0jcqyA6XSU2LcLDOYvhSea.1>

Meeting ID: 829 5595 6031

Passcode: 060606

PARTICIPANT COUNTRIES (22):

Türkiye, Albania, Algeria, Azerbaijan, Belgium, Brazil, Canada, Georgia, Hungary, India, Indonesia, Iran, TRNC, Kosovo, Lebanon, Moldova, Morocco, Nigeria, Pakistan, Romania, Serbia, South Africa, Spain, Ukraine, Uzbekistan, Vietnam, West Africa

6. INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

August 10-12, 2024, Göreme / TÜRKİYE

(THE PROCEEDINGS BOOK)

<https://www.cappadociacongress.org>

11.08.2024

Ankara Time
12³⁰ : 14³⁰

Session-2
Hall-2

HEAD OF SESSION: Kamil Arif KIRKIÇ

AUTHOR(S)	ORGANISATION	TOPIC TITLE
Cansel MARAŞLI Tuncay TÜRK BEN	Aksaray University	ANALYSIS OF LITERARY TEXTS IN TURKISH TEXTBOOKS IN TERMS OF EDUCATIONAL FEATURES
Baktygul Kulamshaeva KOLUKISA Ali Aycan KOLUKISA	Çanakkale Onsekiz Mart University	FIELD SUITABILITY OF TEXTBOOKS AT THE BASIC LEVEL IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION – A Case Study of Russian and Japanese Elective Foreign Language Courses in the Faculty of Tourism –
Yağmur Suzan SÖNMEZ	Girne American University	EVALUATION OF GENE CONTACT IN THE NEW SECONDARY EDUCATION BIOLOGY PROGRAM
Hacer ASLAN Semra BENZER	Mevlana Secondary School Gazi University	MIDDLE SCHOOL STUDENTS' VIEWS ON SCIENCE EDUCATION ENRICHED WITH WEB 2.0 TOOLS AND GAMIFICATION
Şirin Altındal Hasan ES	Yozgat Bozok University Gazi University	RELATIONSHIP AMONG MIDDLE SCHOOL 5TH GRADERS' PARTICIPATION IN MATHEMATICS, THEIR ATTITUDES AND PERCEIVED TEACHER EMOTIONAL SUPPORT
İbrahim GÜLDEŞ Kamil Arif KIRKIÇ	Ministry of National Education İstanbul Sabahattin Zaim University	THE RELATIONSHIP BETWEEN SECONDARY SCHOOL TEACHERS' JOB SATISFACTION AND THEIR OPINIONS ABOUT STUDENTS' ACHIEVEMENT AND LEARNING
Yasemin ERMİŞ Selin DEMİRAY	Baskent University	EXAMINING THE CONTENT OF MATHEMATICS EDUCATION COURSES OFFERED IN PRESCHOOL TEACHING PROGRAMS WITHIN THE SCOPE OF NCTM CONTENT STANDARDS
Mustafa Taha ŞEN Kamil Arif KIRKIÇ	Istanbul Sabahattin Zaim University	THE RELATIONSHIP BETWEEN CONTEMPLATION TENDENCY AND ACADEMIC ACHIEVEMENT

TEFEKKÜR ETME EĞİLİMİ İLE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİ¹

Mustafa Taha ŞEN

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalı

ORCID: 0009-0000-7334-9041

Doç. Dr. Kamil Arif KIRKIÇ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

ORCID: 0000-0002-8902-437X

ÖZET

Bu araştırmadaki amaç üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ile akademik başarısı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın yöntemi nicel bir yöntem olan ilişkisel tarama modelidir. Araştırmanın evrenini bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 10615 üniversite öğrencisi teşkil etmektedir. Bütün öğrencilerin araştırmaya dahil edilmesinin zorluğu göz önünde bulundurulduğunda araştırma örneklemini 371 öğrenci olarak amaçlanmıştır. Araştırmaya ilgili vakıf üniversitesinde öğrenim gören 383 üniversite öğrencisi katılım sağlamıştır. Araştırmadan elde edilen verileri toplamak amacıyla “Tefekkür Etme Eğilimi Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Katılımcılardan toplanan veriler IBM SPSS 22 paket programı aracılığıyla analize tabi tutulmuştur. Katılımcıların tefekkür etme eğilimi puanları ve AGNO düzeylerine yönelik yapılan basıklık ve çarpıklık değerlerinin bilimsel olarak normal kabul edilen değerler arasında olduğu görülmüştür. Tefekkür etme eğilimi ölçeği beşli likert tipi, 6 madde ve 2 alt boyuttan oluşan geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formunda ise katılımcıların cinsiyet, bursluluk durumu, fakülte, sınıf ve ağırlıklı genel not ortalaması (AGNO) bilgilerini elde etmeye yönelik sorular yer almaktadır. Araştırmadaki katılımcıların tefekkür etme eğilimi akademik başarı düzeyini saptamak amacıyla frekans analizi; tefekkür etme eğilimi ve akademik başarı düzeyinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla t testi; bursluluk durumu ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre karşılaştırılması amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA); fakülte değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla Kruskal-Wallis H testi; tefekkür etme eğilimi ile akademik başarı düzeyi arasındaki ilişkiyi bulmak amacıyla Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ile akademik başarısı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Araştırmada elde edilen bulgular neticesinde tartışma gerçekleştirilmiş, eğitim ve psikoloji alanlarındaki araştırmacı ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tefekkür, sürdürülebilir tefekkür, varoluşsal tefekkür, akademik başarı, üniversite öğrencileri

THE RELATIONSHIP BETWEEN CONTEMPLATION TENDENCY AND ACADEMIC SUCCESS

ABSTRACT

This study aims to examine the relationship between university students' contemplation tendency and academic success. The research method used is the correlational model, which is a quantitative method. The research population consists of 10615 university students studying at a foundation university.

¹ Bu makale, birinci yazarın ikinci yazarın danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinden yazılmıştır.

Considering the difficulty of including all students in the study, the research sample was aimed at 371 students. Three hundred eighty-three university students enrolled at the foundation university participated in the study. “Contemplation Tendency Scale” and ‘Personal Information Form’ were used to collect the data obtained from the research. The data collected from the participants were analyzed through the IBM SPSS 22 package program. It was seen that the kurtosis and skewness values of the participants' contemplation tendency scores and GPA levels were between the scientifically accepted normal values. The contemplation tendency scale is valid and reliable, consisting of 6 items and two sub-dimensions, a five-point Likert type. In the personal information form created by the researchers, there are questions to obtain the participants' gender, scholarship status, faculty, grade, and weighted grade point average (GPA). Frequency analysis was used to determine the participants' contemplation tendency and academic success level; t-test was used to compare the contemplation tendency and academic success level according to gender variable; one-way analysis of variance (ANOVA) was used to compare the contemplation tendency and academic success level according to scholarship status and class level variables; Kruskal-Wallis H test was used to compare the contemplation tendency according to faculty variable; Pearson correlation analysis was used to find the relationship between the contemplation tendency and academic success level. As a result of the analyses conducted within the scope of the research, no significant relationship was found between university students' contemplation tendency and their academic success. As a result of the findings obtained in the study, a discussion was held, and suggestions were made for researchers and practitioners in education and psychology.

Keywords: Contemplation, sustainable contemplation, existential contemplation, academic success, university students

GİRİŞ

İnsanı diğer varlıklardan ayıran özelliklerden biri, düşünme yeteneğine sahip olmasıdır. Düşünmek, insanın en belirgin uğraşlarından biridir ve tarih boyunca yaşamı sürdürmek için çeşitli şekillerde önemli bir araç olarak kullanılmıştır. Birçok kültür ve medeniyette bu eylem, meditasyon, sessizlik, dikkat ve ibadet gibi kavramlarla ifade edilmiştir (Akgün, 2000). Örneğin, Budizm’de Nirvana’ya ulaşmak derin düşünmeyi gerektirir ve zihinsel becerileri zayıf olan kişiler, eğitim almadan bu aşamaya ulaşamazlar (Chattopadhyay, 2022). Tibetli Budist ustalar, öğrencilerini düşünmenin bir parçası olarak kendi ölümlerini hayal etmeye teşvik ederler (Rindfleisch & Burroughs, 2004). Taoizm’de ise, dünyadaki düzen ve huzurun sağlanması, sakinlik temelinde gerçekleşen düşünme ile mümkündür. Hinduizm’de düşünme, yaratıcıya şarkı söyleme ve dans etme şeklinde kendini gösterirken, Hristiyanlıkta düşünme, mistik deneyime ulaşmanın bir yolu olarak görülür. Yoga öğretilerinde, beden, zihin ve ruhu bütünleştirmeyi amaçlayan düşünme ve farkındalık temelli egzersizler bulunur (Akgün, 2000). İslam’da ise, Kur’an-ı Kerim’de düşünme ve akli kullanma üzerine birçok öğüt yer alır. Bu nedenle İslam, düşünmeyi ibadetler arasında sayar ve insanları Kur’an-ı Kerim üzerinde düşünmeye teşvik eder (Peker, 2015). İslami anlamda düşünme, meditasyonun faydalarını sağlasa da esas amacı insanın bilişsel ve entelektüel olarak olgunlaşmasıdır ve bu yönüyle diğer Doğu din ve öğretilerinden farklılık gösterir (Badri, 2018).

Tefekkür, sıradan bakış açısının ötesine geçerek evrenin günlük yaşamda görülenin ötesinde daha geniş ve gizemli bir yapıya sahip olduğunu ortaya koyar (O’Higgins, 2014; Akt. Fox & McDermott, 2020). Bu eylem, insanın yaratıcı-evren ve yaratıcı-insan ilişkilerini düşünmesine ve varoluş amacını anlamasına olanak tanır (Sözen, 2018). Aynı zamanda, kişinin korku ve kaygılardan uzaklaşmasını ve yoğun koşuşturma arasında bir nefes almasını sağlar (Özen, 2017). Tefekkür, hayatın sadece sevinçten ibaret olmadığını, hüznün de bir parçası olduğunu hatırlatır (Coghlan, 2023).

Ancak, insanın iyi oluşunda önemli bir rol oynayan tefekkürün, günlük yaşamın yoğun temposu içinde sağlıklı bir şekilde yapılması zorlaşmıştır. Bu duruma engel olan birçok faktör bulunmaktadır. Hayatın yoğun temposu, günlük işlerin hızla tamamlanması gerekliliği, rutin işlerin tekrarı, yaşamın mekanikleşmesi, iş ve okul stresinin artması, tatilin hiçbir şey yapmamak olarak algılanması, tüketim odaklı bir toplumun oluşması ve ölümün bile aşılabileceği düşüncesi, insanların tefekkürden uzaklaşmasına neden olmaktadır (Karaca, 2019).

Tefekkür, farklılıkları ve ilişkileri anlama ve anlamlandırma süreci olarak tanımlanabilir ve bu, varoluşsal bir eylemdir. Tefekkür sürecinde, algılanan nesnelere ve olaylar sembollerle temsil edilir ve bu semboller aracılığıyla anlam bulunur, hesaplamalar yapılır, yeni semboller üretilir ve hipotezler kurulur. Bu semboller, daha sonra dış dünyadaki nesne ve olayları anlamlandırmada ve karşılaşılan sorunlarla başa çıkmada kullanılır (Arkonaç, 1998; akt. Karaca, 2019).

Tefekkür eylemi, insanların varoluşsal ikilemler yaşadığı anlarda rehberlik edici ve huzur verici bir sonuç doğurur. Varoluşsal ikilemlerdeki denge ve uyumun derinlemesine düşünülüp anlaşılabilmesi, zıtlıkların anlamsız görünmesine ve bunalıma yol açar (Şirin, 2013). Varoluşçu perspektiften bakıldığında, birey fiziksel, sosyal ve psikolojik varoluş dünyalarında çeşitli sorunlarla karşılaşır. Bu sorunlar, bireyin otantiklik yani kendini gerçekleştirme sürecini engeller. Tefekkür eylemi, fiziksel ve sosyal dünyayla ilişkili olsa da, esasen bireyin içsel psikolojik dünyasında gerçekleşir. J. J. Rousseau (2015)'ya göre, otantik olmak, bireyin içsel dünyasına çekilmesiyle mümkündür. Çünkü uygarlık, insanın doğal olarak sahip olduğu kendilik duygusunu köreltir ve onun olduğu gibi olmasına izin vermez (akt. Salur, 2020).

Akademik başarı kavramı literatürde incelendiğinde, bu kavramın tanımı ve içeriği üzerine birçok çalışma bulunmaktadır. Carter'a göre, akademik başarı, derslerde geliştirilen ve öğretmenler tarafından verilen notlar veya test sonuçlarıyla belirlenen beceri ve kazanımlardır (Akt. Doğusal-Tezel, 1987). York, Gibson ve Rankin, bu terimin anlamının karmaşık yapısı nedeniyle tartışmalı olduğunu öne sürmüşlerdir (Cachia, Lynam & Stock, 2018). Genel olarak, akademik başarı, öğrencilere uygulanan sistematik eğitim sonucunda, öğrencilerin kendilerini ileriye doğru yönlendirmesi ve başarıya ulaşması olarak ele alınmaktadır (Kırımça, 2022). Literatürde tefekkür kavramına ilişkin çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu nedenle, tefekkürün genel anlamda bilişsel bir faaliyet olmasından yola çıkarak, bazı bilişsel kavramlar ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar gözden geçirilmiştir. Yapılan araştırmalarda, akademik başarı ile yüksek eleştirel düşünme becerileri (Akbiyık ve Seferoğlu, 2002; Hastaoğlu ve arkadaşları, 2018), yürütücü biliş (Sökmen ve Kılıç, 2016), yansıtıcı düşünme (Salman, 2023) ve yaratıcı düşünme (Gök ve Erdoğan, 2011) arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Düşünce eylem ve süreçleri ile akademik başarı arasındaki bu ilişkiler, diğer bilişsel eylemler ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleme merakını doğurmuştur.

Bu bilgiler ışığında, tefekkürün insanlar için önemli bir eylem olduğu söylenebilir. Benzer şekilde, akademik başarı da önemli bir durumdur. Akademik başarı ile bazı düşünme türleri arasındaki ilişkinin varlığı, tefekkür ile akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesini ilgi çekici hale getirmiştir. Bu doğrultuda, bu araştırma yetişkinlerin tefekkür etme eğilimi ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır. Tefekkür etme eğiliminin yetişkinlerin akademik yaşamında önemli bir rol oynadığı ve oynaması gerektiği düşünüldüğünden, iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırma evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin tefekkür etme eğilimi ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışmada, nicel bir yöntem olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir. Bu modelde, ilişki aranan değişkenler ayrı ayrı sembollerle ifade edilir. Bu sembolleştirme (değer atama, ölçme) ilişkisel bir analiz için uygun veri çiftleri şeklinde gerçekleştirilir. Tarama yöntemiyle elde edilen ilişkiler, gerçek bir neden-sonuç ilişkisi olarak yorumlanmasa da, değişkenlerin durumu hakkında ipuçları vererek diğer değişkenlerin tahmin edilmesine yardımcı olabilir (Karasar, 2020).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören toplam 10.615 öğrenci oluşturmaktadır; bunlar 7.848 lisans, 2.160 yüksek lisans ve 607 doktora öğrencisidir. Üniversitedeki öğrenci sayıları, YÖK'ün resmi sitesinden alınmıştır (<https://yokatlas.yok.gov.tr/universite.php>). Belirlenen katılımcı sayısına tamamen ulaşmanın zorluğu nedeniyle, uygun örnekleme yöntemi kullanılarak %5 anlamlılık düzeyinde evreni temsil eden 371 katılımcıya ulaşılması hedeflenmiştir. Uygun örnekleme, araştırmanın daha hızlı ilerlemesini sağlayan bir yöntemdir (Kılıç, 2013). Araştırmacı, kolay erişilebilen ve yakın bir durumu seçer. Bu yöntem örneği olarak, araştırmacının yakınındaki bir okulun seçilmesi veya bir alışveriş merkezine giren ya da çıkan müşterilerle görüşme yapılması verilebilir (Başaran, 2017). Araştırma kapsamında 383 katılımcıya ulaşılmıştır. Demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin bilgiler

Değişken	Kategori	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	76	19,8
	Kadın	307	80,2
Bursluluk Durumu	%25 ve Altı Burslu	31	8,1
	%50 Burslu	210	54,8
	%75 Burslu	45	11,7
	%100 Burslu	97	25,3
Fakülte	Eğitim Fakültesi	233	60,7
	Hukuk Fakültesi	8	2,1
	İşletme Fakültesi	10	2,6
	Mühendislik Fakültesi	50	13,0
	İns. ve Top. Bilimleri Fakültesi	37	9,6
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	25	6,5
	İslami İlimler Fakültesi	6	1,6
	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	14	3,6
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	33	8,6
	2. Sınıf	129	33,7
	3. Sınıf	107	27,9
	4. Sınıf ve Üstü	114	26,1

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kişisel bilgi formu ve tefekkür etme eğilimi ölçeği olmak üzere iki veri toplama aracı kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Kişisel bilgi formu içerisinde katılımcıların; cinsiyet, bursluluk durumu, fakülte, sınıf düzeyi ve AGNO bilgilerini elde etmeye yönelik 5 soru yer almaktadır.

Tefekkür Etme Eğilimi Ölçeği

Şen ve Kırkıç (2024) tarafından geliştirilen tefekkür etme eğilimi ölçeği, yetişkinlerin tefekkür etme eğilimlerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu ölçek, 6 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Sürdürülebilir tefekkür alt boyutu T3, T4, T5 ve T6 maddelerini, varoluşçu tefekkür alt boyutu ise T1 ve T2 maddelerini içermektedir. Maddeler, “Bana Hiç Uygun Değil= 1 puan, Bana Uygun Değil= 2 puan, Bana Kısmen Uygun= 3 puan, Bana Uygun= 4 puan ve Bana Kesinlikle Uygun= 5 puan” şeklinde değerlendirilir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 6, en yüksek puan ise 30’dur. Düşük puanlar tefekkür etme eğiliminin düşük olduğunu, yüksek puanlar ise yüksek olduğunu gösterir. Ölçeğin uyum iyiliği değerleri; X2 (CMIN/DF): 2,193; RMSEA: 0,099; RMR: 0,076; SRMR: 0,0506; GFI: 0,956; AGFI: 0,885; CFI: 0,953; NFI: 0,904, IFI: 0,955 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin uyum iyiliği değerlerinin kabul edilebilir veya ideal düzeyde olduğunu göstermektedir. Ölçeğin sürdürülebilir tefekkür alt boyutuna ilişkin güvenilirlik katsayısı .731, varoluşsal tefekkür alt boyutuna ilişkin güvenilirlik katsayısı .807 ve toplam puan güvenilirlik katsayısı .744 olarak saptanmıştır. Bu araştırma kapsamında yapılan güvenilirlik analizi sonucunda, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı sürdürülebilir tefekkür alt boyutu için .759, varoluşsal tefekkür alt boyutu için .797 ve tefekkür etme eğilimi ölçeği toplam maddeler için .798 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, bir vakıf üniversitesinin lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında öğrenim gören 383 öğrenciden elde edilen veriler kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu ve tefekkür etme eğilimi ölçeğini içeren bir Google Forms anketi hazırlanmıştır. Bu anket, Mart ve Nisan aylarında çevrimiçi olarak öğrencilerin sınıf gruplarına gönderilmiştir. Ayrıca, anketin QR kodu küçük kağıtlara basılarak aynı aylarda yüz yüze bir şekilde öğrencilere dağıtılmıştır. Tamamlanan anketlerde herhangi bir eksiklik olmadığı gözlemlenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma için toplanan veriler incelenmiş ve herhangi bir eksiklik veya hata olmadığı tespit edilmiştir. Bu gözlemin ardından, kişisel bilgi formu ve tefekkür etme eğilimi ölçeğinden elde edilen veriler Google Forms aracılığıyla analiz programına aktarılmıştır. Aktarılan veriler, IBM SPSS 22 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Tablo 2: Değişkenlerin normallik testi bulguları

Değişken	Kategori	Çarpıklık	Basıklık
Tefekkür Etme Eğilimi Ölçeği	Sürdürülebilir	-.375	-.159
	Varoluşsal	-.489	-.106
	Toplam Puan	-.394	-.222
AGNO	AGNO	-.316	-.492

Tablo 2’de, araştırmada yer alan tefekkür etme eğilimi toplam puanı, sürdürülebilir tefekkür, varoluşsal tefekkür ve akademik başarı değişkenlerine ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri sunulmuştur. Çarpıklık ve basıklık değerleri, ilgili değişkenin veri setinin normalliğini ifade eder (Uysal ve Kılıç, 2021). Bir veri setinin dağılımında çarpıklık ve basıklık ölçüleri “0” ile karşılaştırılır. Literatürde, çarpıklık ve basıklık değerlerinin aralığı için çeşitli kabuller bulunmaktadır.

Bazı çalışmalarda -1 ile +1, bazı çalışmalarda -2 ile +2 ve bazı çalışmalarda ise -3 ile +3 arası katsayıya sahip değişkenler normal dağılım olarak kabul edilir (George & Mallery, 2016; akt. Çakır, 2022). Bu bilgiler doğrultusunda, tefekkür etme eğilimi ölçeği ve alt boyut puanlarının ve AGNO düzeyinin -1 ile +1 arasında olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, tefekkür etme eğilimi toplam puanı ve alt boyut puanları ile AGNO düzeyi normalligi ifade etmektedir. Araştırma kapsamında, üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ve akademik başarı düzeyini belirlemek için frekans analizi; cinsiyete göre karşılaştırmak için T testi; bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırmak için ANOVA analizi; fakülteye göre karşılaştırmak için Kruskal-Wallis H testi; tefekkür etme eğilimi ile akademik başarı düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon analizi; ve akademik başarının tefekkür etme eğilimi üzerindeki etkisini belirlemek için basit regresyon analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın sorularına ilişkin yapılan frekans, t test, ANOVA, kruskal-wallis h ve pearson korelasyon analizlerinin sonuçları yer almaktadır.

Araştırmanın “Üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ve akademik başarısı ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin yapılan frekans analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Ölçek ve AGNO düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Değişken	N	\bar{X}	SS.
Sürdürülebilir Tefekkür (ST)	383	14.47	3.17
Varoluşsal Tefekkür (VT)	383	7.26	1.98
Tefekkür Etme Eğilimi Toplam	383	21.73	4.47
AGNO	383	3.06	.498

Tablo 3’e göre, katılımcıların sürdürülebilir tefekkür alt boyut puan ortalaması \bar{X} = 14.47 ve standart sapması SS= 3.17; varoluşsal tefekkür alt boyut puan ortalaması \bar{X} = 7.26 ve standart sapması SS= 1.98; tefekkür etme eğilimi toplam puan ortalaması \bar{X} = 21.73 ve standart sapması SS= 4.47; AGNO ortalaması ise \bar{X} = 3.06 ve standart sapması SS= 0.498 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların sürdürülebilir tefekkür puan ortalamasının, varoluşsal tefekkür puan ortalamasının ve tefekkür etme eğilimi toplam puan ortalamasının yüksek düzeyde olduğu gözlemlenmiştir.

Katılımcıların ölçek puanlarının ve AGNO düzeyinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan T test sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Ölçek puanlarının ve AGNO'nun cinsiyete göre karşılaştırılmasına ilişkin t test sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS.	df	t	p
ST	Erkek	76	14.55	3.32	381	.245	.807
	Kadın	307	14.45	3.14			
VT	Erkek	76	7.51	2.11	381	1.239	.216
	Kadın	307	7.19	1.94			
TEEÖ	Erkek	76	22.06	4.83	381	.721	.471
	Kadın	307	21.65	4.39			
AGNO	Erkek	76	2.77	.45	381	-5.823	.000
	Kadın	307	3.13	.48			

Tablo 4'e göre, katılımcıların sürdürülebilir tefekkür alt boyut puanı [$t(383) = .245, p > .05$], varoluşsal tefekkür alt boyut puanı [$t(383) = 1.239, p > .05$] ve tefekkür etme eğilimi ölçeği toplam puanı [$t(383) = .721, p > .05$] cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ancak, katılımcıların AGNO düzeyi cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t(383) = -5.823, p < .05$]. Kadınların AGNO düzeyi ($\bar{X} = 3.13$), erkeklerin AGNO düzeyinden ($\bar{X} = 2.77$) istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksektir.

Katılımcıların sürdürülebilir tefekkür puanının bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Sürdürülebilir tefekkür puanının bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçları

Değişken	Kategori	N	\bar{X}	SS.	VK	KT	df	KO	F	p
Bursluluk Durumu	%25 ve -	31	15,25	3.39	GA	70,263	3	23.421	2.341	.073
	%50	210	14.09	3.17	Gİ	3791,200	379	10.003		
	%75	45	14.84	2.96	T	3861,462	382			
	%100	97	14.86	3.13						
Sınıf Düzeyi	1.	33	13.48	3.51	GA	73,676	3	24.559	2.457	.063
	2.	129	14.24	3.49	Gİ	3787,786	379	9.994		
	3.	107	14.45	2.87	T	3861,462	382			
	4. ve +	114	15.02	2.91						

Tablo 5'e göre, katılımcıların sürdürülebilir tefekkür puanlarının farklı bursluluk durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: %25 ve altı burslu ($n = 31$), %50 burslu ($n = 210$), %75 burslu ($n = 45$) ve %100 burslu ($n = 97$). Analiz sonuçlarına göre, %25 ve altı burslu ($\bar{X} = 15.25, SS = 3.39$), %50 burslu ($\bar{X} = 14.09, SS = 3.17$), %75 burslu ($\bar{X} = 14.84, SS = 2.96$) ve %100 burslu ($\bar{X} = 14.86, SS = 3.13$) grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Ayrıca, katılımcıların sürdürülebilir tefekkür puanlarının farklı sınıf düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla da ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: 1. sınıf ($n = 33$), 2. sınıf ($n = 129$), 3. sınıf ($n = 107$) ve 4. sınıf ve üstü ($n = 114$). Analiz sonuçlarına göre, 1. sınıf ($\bar{X} = 13.48, SS = 3.51$), 2. sınıf ($\bar{X} = 14.24, SS = 3.49$), 3. sınıf ($\bar{X} = 14.45, SS = 2.87$) ve 4. sınıf ve üstü ($\bar{X} = 15.02, SS = 3.17$) grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Katılımcıların sürdürülebilir tefekkür puanının fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis H sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Sürdürülebilir tefekkür puanının fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin kruskal-wallis h sonuçları

Fakülte	N	Sıra Ortalaması	X^2	p
Eğitim	233	197.13	10.191	.178
Hukuk	8	242.88		
İşletme	10	167.00		
Mühendislik	50	167.65		
İnsan ve Top.	37	173.16		
Sağlık Bilimleri	25	184.24		
İslami İlimler	6	184.25		
Lisansüstü	14	249.32		

Tablo 6’da, farklı fakülte veya enstitülere (eğitim, hukuk, işletme ve yönetim bilimleri, mühendislik ve doğa bilimleri, insan ve toplum bilimleri, sağlık bilimleri, İslami ilimler, lisansüstü) sahip sekiz grubun sürdürülebilir tefekkür puanları arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonucuna göre, sürdürülebilir tefekkür puanları fakültelere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($X^2= 10.191$, $p= .178$).

Katılımcıların varoluşsal tefekkür puanının bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Varoluşsal tefekkür puanının bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçları

Değişken	Kategori	N	\bar{X}	SS.	VK	KT	df	KO	F	p
Bursluluk Durumu	%25 ve -	31	6.90	1.70	GA	43.629	3	14.543	3.780	.011
	%50	210	7.03	2.06	Gİ	1458.261	379	3.848		
	%75	45	7.37	1.89	T	1501.890	382			
	%100	97	7.80	1.84						
Sınıf Düzeyi	1.	33	6.87	1.84	GA	16.647	3	5.549	1.416	.238
	2.	129	7.13	2.03	Gİ	1485.244	379	3.919		
	3.	107	7.21	2.13	T	1501.890	382			
	4. ve +	114	7.55	1.79						

Tablo 7’ye göre, katılımcıların varoluşsal tefekkür puanlarının farklı bursluluk durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: %25 ve altı burslu ($n= 31$), %50 burslu ($n= 210$), %75 burslu ($n= 45$) ve %100 burslu ($n= 97$). Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların varoluşsal tefekkür puanları %25 ve altı burslu ($\bar{X}= 6.90$, $SS= 1.70$), %50 burslu ($\bar{X}= 7.03$, $SS= 2.06$), %75 burslu ($\bar{X}= 7.37$, $SS= 1.89$) ve %100 burslu ($\bar{X}= 7.80$, $SS= 1.84$) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{3,379}= 3.780$, $p= .011$). Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için Tukey Post Hoc analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, %50 burslu ile %100 burslu katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p= .009$).

Ayrıca, katılımcıların varoluşsal tefekkür puanlarının farklı sınıf düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla da ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: 1. sınıf ($n= 33$), 2. sınıf ($n= 129$), 3. sınıf ($n= 107$) ve 4. sınıf ve üstü ($n= 114$). Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların varoluşsal tefekkür puanları 1. sınıf ($\bar{X}= 6.87$, $SS= 1.84$), 2. sınıf ($\bar{X}= 7.13$, $SS= 2.03$), 3. sınıf ($\bar{X}= 7.21$, $SS= 2.13$) ve 4. sınıf ve üstü ($\bar{X}= 7.55$, $SS= 1.79$) grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Katılımcıların varoluşsal tefekkür puanının fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis H sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Varoluşsal tefekkür puanının fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin kruskal-wallis h sonuçları

Fakülte	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
Eğitim	233	197.03	12.754	.078
Hukuk	8	144.56		
İşletme	10	172.00		
Mühendislik	50	190.52		
İnsan ve Top.	37	196.11		
Sağlık Bilimleri	25	142.20		
İslami İlimler	6	148.58		
Lisansüstü	14	251.71		

Tablo 8’de, farklı fakülte veya enstitülere (eğitim, hukuk, işletme ve yönetim bilimleri, mühendislik ve doğa bilimleri, insan ve toplum bilimleri, sağlık bilimleri, İslami ilimler, lisansüstü) sahip sekiz grubun varoluşsal tefekkür puanları arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonucuna göre, varoluşsal tefekkür puanları fakülteye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($X^2= 12.754$, $p= .078$).

Katılımcıların tefekkür etme eğilimi toplam puanının bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Tefekkür etme eğilimi toplam puanının bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçları

Değişken	Kategori	N	\bar{X}	SS.	VK	KT	df	KO	F	p
Bursluluk Durumu	%25 ve -	31	22.16	4.35	GA	177.154	3	59.051	2.988	.031
	%50	210	21.13	4.57	Gİ	7489.681	379	19.762		
	%75	45	22.22	4.31	T	7666.836	382			
	%100	97	22.67	4.24						
Sınıf Düzeyi	1.	33	20.36	4.50	GA	159.238	3	53.079	2.680	.047
	2.	129	21.38	4.90	Gİ	7507.597	379	19.809		
	3.	107	21.67	4.27	T	7666.836	382			
	4. ve +	114	22.57	4.03						

Tablo 9’a göre, katılımcıların tefekkür etme eğilimi toplam puanlarının farklı bursluluk durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: %25 ve altı burslu ($n= 31$), %50 burslu ($n= 210$), %75 burslu ($n= 45$) ve %100 burslu ($n= 97$). Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların tefekkür etme eğilimi toplam puanları %25 ve altı burslu ($\bar{X}= 22.16$, $SS= 4.35$), %50 burslu ($\bar{X}= 21.13$, $SS= 4.57$), %75 burslu ($\bar{X}= 22.22$, $SS= 4.31$) ve %100 burslu ($\bar{X}= 22.67$, $SS= 4.24$) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{3,379}= 3.780$, $p= .031$). Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için Tukey Post Hoc analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, %50 burslu ile %100 burslu katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p= .026$).

Ayrıca, katılımcıların tefekkür etme eğilimi toplam puanlarının farklı sınıf düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla da ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: 1. sınıf (n= 33), 2. sınıf (n= 129), 3. sınıf (n= 107) ve 4. sınıf ve üstü (n= 114). Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların tefekkür etme eğilimi toplam puanları 1. sınıf ($\bar{X}= 20.36$, $SS= 4.50$), 2. sınıf ($\bar{X}= 21.38$, $SS= 4.90$), 3. sınıf ($\bar{X}= 21.67$, $SS= 4.27$) ve 4. sınıf ve üstü ($\bar{X}= 22.57$, $SS= 4.03$) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{3,379}= 2.680$, $p= .047$). Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için LSD Post Hoc analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, 1. sınıf ile 4. sınıf ve üstü katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p= .012$). Katılımcıların tefekkür etme eğilimi puanının fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis H sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Tefekkür etme eğilimi toplam puanının fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin kruskal-wallis h sonuçları

Fakülte	N	Sıra Ortalaması	X^2	p
Eğitim	233	197.84	10.412	.166
Hukuk	8	200.56		
İşletme	10	164.35		
Mühendislik	50	174.53		
İnsan ve Top.	37	179.77		
Sağlık Bilimleri	25	164.40		
İslami İlimler	6	172.58		
Lisansüstü	14	262.04		

Tablo 10'da, farklı fakülte veya enstitülere (eğitim, hukuk, işletme ve yönetim bilimleri, mühendislik ve doğa bilimleri, insan ve toplum bilimleri, sağlık bilimleri, İslami ilimler, lisansüstü) sahip sekiz grubun tefekkür etme eğilimi toplam puanları arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonucuna göre, tefekkür etme eğilimi toplam puanları fakültelere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($X^2= 10.412$, $p= .166$).

Katılımcıların AGNO düzeyinin bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: AGNO düzeyinin bursluluk durumu ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçları

Değişken	Kategori	N	\bar{X}	SS.	VK	KT	df	KO	F	p
Bursluluk Durumu	%25 ve -	31	2.78	.548	GA	8.352	3	2.784	12.211	.000
	%50	210	3.02	.448	Gİ	86.413	379	.228		
	%75	45	2.96	.521	T	94.765	382			
	%100	97	3.29	.493						
Sınıf Düzeyi	1.	33	2.97	.510	GA	3.113	3	1.038	4.291	.005
	2.	129	2.98	.516	Gİ	91.652	379	.242		
	3.	107	3.04	.457	T	94.765	382			
	4. ve +	114	3.19	.488						

Tablo 11'e göre, katılımcıların AGNO düzeylerinin farklı bursluluk durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: %25 ve altı burslu (n= 31), %50 burslu (n= 210), %75 burslu (n= 45) ve %100 burslu (n= 97). Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların AGNO düzeyleri %25 ve altı burslu (\bar{X} = 2.78, SS= .548), %50 burslu (\bar{X} = 3.02, SS= .448), %75 burslu (\bar{X} = 2.96, SS= .521) ve %100 burslu (\bar{X} = 3.29, SS= .493) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{3,379}$ = 12.211, p = .000). Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için Tukey Post Hoc analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, %25 burslu ile %100 burslu (p = .000), %50 burslu ile %100 burslu (p = .000) ve %75 burslu ile %100 burslu (p = .001) katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Ayrıca, katılımcıların AGNO düzeylerinin farklı sınıf düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla da ANOVA analizi yapılmıştır. Katılımcılar dört gruba ayrılmıştır: 1. sınıf (n= 33), 2. sınıf (n= 129), 3. sınıf (n= 107) ve 4. sınıf ve üstü (n= 114). Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların AGNO düzeyleri 1. sınıf (\bar{X} = 2.97, SS= .510), 2. sınıf (\bar{X} = 2.98, SS= .516), 3. sınıf (\bar{X} = 3.04, SS= .457) ve 4. sınıf ve üstü (\bar{X} = 3.19, SS= .488) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{3,379}$ = 4.291, p = .005). Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için Tukey Post Hoc analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, 2. sınıf ile 4. sınıf ve üstü katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur (p = .005).

Katılımcıların AGNO düzeyinin fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Kruskal-Wallis H sonuçları Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12: AGNO düzeyinin fakülteye göre karşılaştırılmasına ilişkin kruskal-wallis h sonuçları

Fakülte	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
Eğitim	233	206.54	71.946	.000
Hukuk	8	35.31		
İşletme	10	104.30		
Mühendislik	50	103.39		
İnsan ve Top.	37	220.27		
Sağlık Bilimleri	25	213.90		
İslami İlimler	6	274.25		
Lisansüstü	14	269.61		

Tablo 12'de, farklı fakülte veya enstitülere (eğitim, hukuk, işletme ve yönetim bilimleri, mühendislik ve doğa bilimleri, insan ve toplum bilimleri, sağlık bilimleri, İslami ilimler, lisansüstü) sahip sekiz grubun AGNO düzeyleri arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonucuna göre, AGNO düzeyleri fakülteye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir (X^2 = 71.946, p = .000). Gruplar arasındaki farkların karşılaştırılmasına bakıldığında; hukuk fakültesi ile eğitim fakültesi (p = .000), hukuk fakültesi ile sağlık bilimleri fakültesi (p = .002), hukuk fakültesi ile insan ve toplum bilimleri fakültesi (p = .001), hukuk fakültesi ile lisansüstü eğitim enstitüsü (p = .000), hukuk fakültesi ile İslami ilimler fakültesi (p = .002), mühendislik ve doğa bilimleri fakültesi ile eğitim fakültesi (p = .000), mühendislik ve doğa bilimleri fakültesi ile sağlık bilimleri fakültesi (p = .001), mühendislik ve doğa bilimleri fakültesi ile insan ve toplum bilimleri fakültesi (p = .000), mühendislik ve doğa bilimleri fakültesi ile lisansüstü eğitim enstitüsü (p = .000), mühendislik ve doğa bilimleri fakültesi ile İslami ilimler fakültesi (p = .010), işletme ve yönetim bilimleri fakültesi ile lisansüstü eğitim enstitüsü (p = .009) arasında anlamlı farklılıklar bulunmaktadır.

Katılımcıların tefekkür etme eğilimi ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13: Tefekkür etme eğilimi ile akademik başarı arasındaki ilişkiye yönelik pearson korelasyon analizi sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	SS.	ST	VT	TEEÖ	AGNO
ST	383	14.47	3.17	-			
VT	383	7.26	1.98	.478**	-		
TEEÖ	383	21.73	4.47	.921**	.782**	-	
AGNO	383	3.06	.498	.033	-.011	.019	-

Tablo 13'e göre, katılımcıların tefekkür etme eğilimi ile AGNO düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, AGNO ile sürdürülebilir tefekkür puanı ($r = .033$, $p > .05$), AGNO ile varoluşsal tefekkür puanı ($r = -.011$, $p > .05$) ve AGNO ile tefekkür etme eğilimi ölçeği toplam puanı ($r = .019$, $p > .05$) arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu sonuçlara göre, tefekkür etme eğilimi toplam puanı ve alt boyut puanları ile AGNO düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın sorularına ilişkin yapılan analiz sonuçlarından hareketle bulgular tartışılacaktır. Yapılan tartışmadan sonra araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulacaktır.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın birinci sorusu olan “Üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ve akademik başarısı ne düzeydedir?” sorusuna yönelik yapılan analiz sonucunda, üniversite öğrencilerinin sürdürülebilir tefekkür, varoluşsal tefekkür ve tefekkür etme eğilimi ölçeği toplam puan ortalamalarının yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Tefekkür etme eğilimine ilişkin çalışmaların literatürde sınırlı olması, düşünce, içgörü ve farkındalıkla ilgili diğer değişkenlerle yapılan çalışmaların incelenmesine yol açmıştır. Literatürde bu düzeylerle ilgili çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Konan ve Yılmaz'ın (2020) çalışmasında üniversite öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyleri orta düzeyde bulunmuştur. Pekdoğan ve Bayar'ın (2016) çalışmasında, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerileri düşük düzeyde görülmüştür. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin yüksek düzeyde tefekkür etme eğilimine sahip olmasının nedeni, katılımcıların %60,7'sinin eğitim fakültesinde öğrenim görmesi olabilir. Eğitim fakültesinde uygulanan eğitimin kuramsal temeli ve öğretmen eğitimi çalışmaları, öğretmenlerin düşünen bir uygulayıcı ve entelektüel olması gerektiğini vurgulamaktadır (Cakcak, 2016). Dewey'e göre öğretmenlik düşünsel bir etkinliktir (Okur, 2008). Bu nedenle, öğretmenlik eğitiminin duygu ve düşünce dünyasına önem vermesi, üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğiliminin yüksek olmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca, üniversitenin duygu ve düşünceyi eğitime misyonunu üstlenmesi, öğrencilerin tefekkür etme eğiliminin yüksek çıkmasına neden olabilir. Üniversite öğrencilerinde özellikle varoluşsal tefekkürün yüksek düzeyde çıkması, insanın anlam arayışının bir sonucu olabilir. Birey, içinde yaşadığı bedene ve maddeye dayalı oluşun ötesine geçerek varoluşunu aşan bir özü hissetmektedir. Bu öz aracılığıyla birey, mevcut varoluş durumundan rahatsızlık duyarak bir anlam arayışına girmektedir. Ayrıca, bireyler hayatlarını sürdürürken karşılaştıkları durumlarla kendilikleriyle yüzleşir ve böylece varoluşlarına bir anlam bulmaya çalışırlar (Tülüce, 2022).

Araştırmanın ikinci sorusu olan “Üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ve akademik başarısı; cinsiyet, bursluluk durumu, fakülte ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna yönelik yapılan analiz sonucunda, üniversite öğrencilerinin sürdürülebilir tefekkür, varoluşsal tefekkür ve tefekkür etme eğilimi ölçeği toplam puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği, AGNO’ya göre ise anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Literatürde bu araştırmanın sonuçları ile hem paralel hem de çelişkili çalışmalar olduğu görülmüştür. Konan ve Yılmaz’ın (2016) çalışmasında, öğrencilerin bilinçli farkındalık düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Bahar, Özen ve Gülaçtı’nın (2009) çalışmasındaki analiz sonucuna göre, üniversite öğrencilerinin ağırlıklı genel not ortalaması kız öğrencilerin lehine, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu araştırma kapsamında, üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi toplam puan ve alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemesi, araştırmayı oluşturan örneklemin istatistiksel açıdan olmasa bile gözle görülür bir şekilde aynı gruptan meydana gelmesinden kaynaklanabilir. Örneklemin %60,7’sini eğitim fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin aynı fakültede bulunması, benzer tefekkür etme eğilimine sahip olmalarına sebep olabilir. Ayrıca, araştırmada yer alan katılımcıların cinsiyet bilgileri incelendiğinde, örneklemin oluşturduğu 383 katılımcının 307’sinin (%80,2) kadın olması, istatistiksel açıdan herhangi bir farklılık olmamasına sebebiyet vermiş olabilir. Cinsiyetler ayrı ayrı değerlendirildiğinde, hem erkek hem de kadın katılımcıların sürdürülebilir tefekkür, varoluşsal tefekkür ve tefekkür etme eğilimi toplam puanlarının ölçeğin puanlama cetveline göre yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu durum, cinsiyetler arasında bir farkın bulunmamasının, insanın cinsiyet fark etmeksizin düşünen, tefekkür eden bir varlık olmasından kaynaklanabileceğini düşündürülebilir. Araştırmada yer alan bir diğer değişken olan ağırlıklı genel not ortalamasının kadın katılımcıların lehine cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermesi, kız öğrencilerin daha çok çalışmasından kaynaklanıyor olabilir. Yükseköğretim Kurulunun resmi sitesi incelendiğinde, son yıllarda vakıf üniversitesine kayıt yaptıran tam burslu öğrencilerin çoğunlukla kız olduğu tespit edilmiştir. Tam burslu bir programı kazanmak için belli bir çalışma disiplini ve bilişsel performans gerektiği için, bu profildeki kız öğrenciler üniversitede aynı şartları devam ettirmiş olabilir.

İkinci soru kapsamında yer alan bir diğer değişken bursluluk durumudur. Bursluluk durumu sürdürülebilir tefekkür puanına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermezken, varoluşsal tefekkür, tefekkür etme eğilimi toplam puanı ve AGNO’ya göre anlamlı farklılık göstermektedir. Literatür incelendiğinde, bursluluk durumu ile ilgili düşünce çalışmalarının sınırlı olduğu görülmüştür. Alternatif olarak, bursluluk durumu ile yer yer doğru orantılı sayılabilecek gelir durumu değişkeni literatür kapsamında incelenmiştir. Şen’in (2009) çalışmasındaki analiz sonucunda, Türkçe öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme tutumları gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Bu çalışmada, varoluşsal tefekkür ve tefekkür etme eğilimi toplam puanının bursluluk durumuna göre %100 burslu öğrenci grubunun lehine farklılık göstermesinin nedeni, öğrencilerin herhangi bir maddi kaygı gütmemesi, çalışmak durumunda kalmaması ve bu nedenle iş-okul stresi yaşamaması sonucunda derin düşünceleri için kendilerine ayıracak vakitlerinin olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca, %100 burslu bir bölüm kazanmak belirli bir bilişsel ve duyuşsal kapasite sonucunda gerçekleşmektedir. Bu öğrenci grubunun bilişsel ve duyuşsal kapasitelerinin yüksek olması, düşünce süreçlerinden daha etkili bir şekilde geçmelerine sebep olabilir.

İkinci soru kapsamında yer alan bir diğer değişken sınıf düzeyidir. Katılımcıların tefekkür etme eğilimi toplam puanı ve AGNO’su sınıf düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterirken, sürdürülebilir tefekkür ve varoluşsal tefekkür puanları için farklılık göstermemektedir.

Literatür incelendiğinde, bu araştırmanın sonuçları ile hem paralel hem de çelişkili olan, sınıf düzeyi değişkeninin yer aldığı düşünce odaklı çalışmaların mevcut olduğu görülmüştür. Çakır ve Senemoğlu'nun (2016) çalışmasındaki analiz sonucuna göre, farklı sınıf düzeylerinde (birinci sınıf, dördüncü sınıf) öğrenim gören üniversite öğrencilerinin analitik düşünme puanları arasında dördüncü sınıf lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmüştür. Demir ve Özmen'in (2011) çalışmasındaki analiz sonucuna göre, üniversite öğrencilerinin bilişsel farkındalıklarının sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Yapılan analizlerin sonucuna göre, üniversite öğrencilerinin akademik motivasyonu sınıf (1. sınıf, 4. sınıf) değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermektedir. Katılımcıların tefekkür etme eğiliminin sınıf düzeyinde 4. sınıf öğrencilerinin lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermesinin nedeni, üniversite eğitimi süresince öğrencilerin derin düşünme eğilimlerinin artışı olabilir. Çakır'ın (2013) çalışmasındaki nitel analizler sonucunda, üniversite öğrencilerinin üst düzey becerileri açısından birinci ve dördüncü sınıflar arasında bir fark olduğu görülmüştür. İlgili bulgunun bir diğer sebebi olarak, araştırmada çoğunluğu oluşturan eğitim fakültesi öğrencilerinin çoğunluğunun 4. sınıf olup yüksek tefekkür etme eğilimine sahip olması söylenebilir. AGNO'nun sınıf düzeyine göre 4. sınıf öğrencileri lehine farklılık göstermesinin nedeni, her dönemin ağırlıklı genel not ortalamasını yükseltmek için bir fırsat olması ve araştırmaya katılan öğrencilerin bu fırsatı değerlendirmesi olabilir.

İkinci soru kapsamında yer alan son değişken fakülte dir. Katılımcıların sürdürülebilir tefekkür, varoluşsal tefekkür ve tefekkür etme eğilimi toplam puanları fakülte değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermezken, AGNO fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Literatür incelendiğinde, araştırmanın sonuçları ile benzer veya farklı çalışmaların olduğu görülmüştür. Cengiz, Serdar ve Donuk'un (2016) çalışmasındaki analizler sonucunda, bilinçli farkındalık düzeylerinin beden eğitimi öğretmenliği, antrenörlük eğitimi ve rekreasyon bölümlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Gürleyük ve Sucu'nun (2014) çalışmasındaki analizler sonucunda öğrencilerin genel bilişüstü farkındalık düzeylerinin fakülte türüne (iktisadi ve idari bilimler, eğitim, meslek yüksekokulu, fen edebiyat, sağlık yüksekokulu) göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür. Araştırmadaki katılımcıların tefekkür etme eğilimlerinin fakülteye göre anlamlı farklılık göstermemesinin nedeni, fakültelerdeki öğrenci dağılımının normal dağılmaması olabilir. Bunun dışında, fakülte ayırt etmeksizin herkesin kendisini ve dış dünyayı anlamaya ve anlamlandırmaya çalışan bir birey olduğu düşünüldüğünde, insanların atandığı pek çok kategorinin işlevsiz olduğu yorumunda bulunulabilir. Ayrıca, üniversitenin düşünme süreçlerine olan etkisi göz önünde bulundurulduğunda, araştırmada yer alan 1. sınıf katılımcının en az sayıda olması (1. sınıf= 33) ve üniversitedeki yaşam tecrübesi bir yıldan fazla olan diğer katılımcı gruplarının birbirleri ile yakın sayıda olması (2. sınıf= 129, 3. sınıf= 107, 4. sınıf= 114) fakülte fark etmeksizin arada bir farkın oluşmamasına neden olarak gösterilebilir. AGNO düzeyinin fakülteler arasında anlamlı farklılık göstermesi, bölümler ve fakülteler arasındaki ders içeriği ile ilişkilendirilebilir.

Araştırmanın üçüncü sorusu olan "Üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" sorusuna yönelik yapılan analiz sonucunda, üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi toplam puan ve alt boyut puanları ile akademik başarıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Literatürde tefekkür etme ile akademik başarı kavramının birlikte yer aldığı çalışmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle, akademik başarı ile farklı düşünce biçimlerinin ifade ettiği kavramlar incelenmiştir. Er'in (2024) çalışmasındaki analizlere göre, eleştirel düşünme becerisi ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki görülmüştür. Koyuncuoğlu'nun (2023) çalışmasındaki analizler, akademik başarı ile pozitif inançlar, bilişsel güven, bilişsel farkındalık ve düşünceleri kontrol etmeye ihtiyaç duyma değişkenleri arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir.

Hermana, Zuraida ve Suganda'nın (2021) çalışmasında bilişsel farkındalık ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Alomari'nin (2023) çalışmasında, bilinçli farkındalık düzeyi ile akademik başarısı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin tefekkür etme eğilimi ile akademik başarısı arasında anlamlı bir ilişki olmamasının nedeni, üniversitedeki derslerin ezbere dayalı, çok fazla derin düşünme gerektirmeyen içerik ve işlenişe sahip olması olabilir. Tıpkı fakülteye dair yorumda bahsedildiği gibi, insanın düşünce içgüdüünün, kendisini ve dış dünyayı anlama ve anlamlandırma eğiliminin, insanı kategorize eden faktörleri geçersiz kılması bu ilişkisizliğin ortaya çıkmasına neden olabilir. Ayrıca, akademik başarı düzeyi yüksek öğrencilerin başarılı olmalarının sebebi tefekkür etme eğilimi dışındaki etmenler olabilir. Aynı şekilde, akademik başarı düzeyi düşük olan bir öğrencinin bu durumda olmasının sebebi olarak tefekkür etme eğilimi dışındaki diğer etmenler düşünülebilir. Araştırmadaki değişkenler arasında anlamlı ilişki olmadığı için regresyon analizi yapılmamış ve dolayısıyla tartışma kısmında dördüncü araştırma sorusuna yönelik bir çalışma yapılmamıştır.

Öneriler

Bu çalışmada yer alan örneklem yalnızca İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'ndeki yetişkin üniversite öğrencileri ile sınırlıdır. Yetişkinlerin tefekkür etme eğiliminin incelendiği örneklem açısından daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

Bu çalışmada yetişkinlerin tefekkür etme eğilimine yönelik olarak elde edilen veriler nicel verilerdir. Yetişkinlerin tefekkür etme eğilimine dair daha ayrıntılı bir bilgi sahibi olabilmek amacıyla karma çalışmalar yapılabilir.

Bu çalışmada yer alan fakülte değişkeninin içinde kategorilerin dağılımı eğitim fakültesi ağırlıklıdır. Özellikle fakülteler özelindeki tefekkür etme eğilimi düzeyini incelemek amacıyla yapılacak çalışmalarda fakültelerdeki öğrenci sayısının sayısal olarak dengeli dağılması sağlanabilir.

Bu çalışmada yer alan kişisel bilgi soruları cinsiyet, bursluluk durumu, sınıf düzeyi ve fakülte şeklindedir. Gelecekte tefekkür etme eğilimine ilişkin yapılacak çalışmalarda kitap okuma sıklığı gibi düşünce ile ilişkilendirilebilecek sorular eklenebilir.

Gelecek çalışmalarda tefekkür etme eğilimi ile bilişsel ya da varoluşsal değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan korelasyonel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akbıyık, C. ve Seferoğlu, S.S. (2002). Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Akademik Başarı. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(32): 90-99.

Akgün, İ. (2000). *Kur'an'da Tefekkür* (Yayınlanmış Doktora Tezi). Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.

Alomari, H. (2023). Mindfulness and Its Relationship to Academic Achievement Among University Students. *Frontiers in Education*. 8: 1-9.

Badri, M. (2018). *Contemplation: An Islamic Psychospiritual Study*. İstanbul: Mahya Yayıncılık ve Eğitim Hizmetleri.

Bahar, H. H., Özen, Y. ve Gülaçtı, F. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet ve Branşa Göre Akademik Başarı Durumları ile Öğrenme Stillerinin İncelenmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 42(1): 69-86.

Cakcak, Y. T. (2016). Öğretmen Eğitimi. *Eleştirel Pedagoji*, 8(43): 46-48.

Cachia, M., Lynam, S. & Stock, R. (2018). Academic Success: Is It Just About the Grades?, *Higher Education Pedagogies*, 3(1): 434-439.

Cengiz, R., Serdar, E. ve Donuk, B. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Bilinçli Farkındalık ve Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2(4): 1632-1643.

Chattopadhyay, M. (2022). Contemplation: Its Cultivation and Culmination Through the Buddhist Glasses. *Frontiers in Psychology*, 12: 800281.

Coghlan, D. (2023). Contemplating The Spirituality Of Scholarship. *Nursing Philosophy*, 24(1): e12386.

Çakır, N. (2013). *Üniversite Eğitiminin Üst Düzey Düşünme Becerilerinin Gelişimine Etkisi* (Yayınlanmış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi: Ankara.

Çakır, F.S. (2022, Aralık). Normal Dağılım ve Normal Dağılıma Veri Dönüştürme. *Ege 7. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi*. Academy Global Publishing House, İzmir.

Çakır, N.A. ve Senemoğlu, N. (2016). Analytical Thinking Skills in Higher Education. *Kastamonu Education Journal*, 24(3): 1487-1502.

Demir, Ö. ve Özmen, S.K. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Üst Biliş Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3): 145-160.

Doğusal-Tezel, N. (1987). *İlkokul 5. sınıf Öğrencilerinde Benlik Kavramının Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Er, Z. (2024). Examination Ofthe Relationship Between Mathematical and Critical Thinking Skills Academic Achievement. *Pedagogical Research*, 9(1): em0176.

Fox, K. M., & McDermott, L. (2021). Where Is Leisure When Death Is Present? *Leisure Sciences*, 43(1-2): 267-272.

Gök, B. ve Erdoğan, T. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Journal Of Faculty Of Educational Sciences*, 44(2): 29-51.

Gürleyük, G.C. ve Sucu, H.Ö. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Bilişüstü Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi (Erciyes Üniversitesi Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 44(201): 109-124.

Hastaoğlu, F., Mollaoğlu, M., Mollaoğlu, S. ve Başer, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Eleştirel Düşünme ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(2): 769-777.

Hermana, P., Zuraida, Z. & Suganda, L. (2021). Indonesian Pre-Service Teachers' Mindfulness, Social Emotional Competence, and Academic Achievement. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 10(4): 1176-1184.

Karaca, A. (2019). *Kur'an'da Tefekkürü Engelleyen Faktörler Olarak Savunma Mekanizmaları* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Kılıç, S. (2013). Sampling methods. *Psychiatry and Behavioral Sciences*, 3(1): 44-46.
Kırımça, K.C. (2022). *Sınav Günü Duygudurumunun Akademik Başarı ile İlişkisi* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.

Konan, N. ve Yılmaz, S. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Bilinçli Farkındalık Düzeyleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6): 42-50.

Koyuncuoğlu, D. (2023). The Mediating Role Of General Self-Efficacy in the Relationship Between Metacognition and Academic Success of University Students. *International Journal of Modern Education Studies*, 7(1): 184-201.

Okur, M. (2008). *Çocuklar İçin Felsefe Eğitim Programının Altı Yaş Grubu Çocuklarının, Atılganlık, İşbirliği ve Kendini Kontrol Sosyal Becerileri Üzerindeki Etkisi* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Özen, Y. (2017). Farkında Mıyız? Bilişsel Farkındalık ile Psikolojik İyi Oluşun İçerleşmesi. *Kesit Akademi Dergisi*, (7): 167-189.

Pekdoğan, S. ve Bayar, A. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Bilimsel Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Journal of Turkish Studies*, 11(9): 669-682.

Peker, Ş. (2015). *Tefekkür Kavramı ve Kur'ân Ayetlerindeki Yansımaları* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Şırnak Üniversitesi, Şırnak.

Rindfleisch, A., & Burroughs, J. E. (2004). Terrifying Thoughts, Terrible Materialism? Contemplations on a Terror Management Account of Materialism and Consumer Behavior. *Journal of Consumer Psychology*, 14(3): 219-224.

Salman, F. (2023). *Akademik Başarının Belirleyicisi Olarak Yansıtıcı ve Eleştirel Düşünme: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarında Bir Çalışma* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

Salur, B. (2020). *Otantiklik Problemi ve Heidegger'De Otantikliğin Zamansallıkla Olan İlişkisi* (Yayınlanmış Doktora Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.

Sökmen, Y. ve Kılıç, D. (2016). Sınıf Öğretmen Adaylarının Yürütücü Biliş, Düşünme Stilleri ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3): 1109-1126.

Sözen, K. (2018). Din-Tefekkür İlişkisi. *Diyanet İlmî Dergi*, 54(4): 87-106.

Şen, M.T. ve Kırkıç, K.A. (2024, 4-7 Nisan). "Tefekkür Etme Eğilimi Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması" *Balkan 11. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi Bildiriler Kitabı, Üsküp: Skopje*: 384-396.

Şen, Ü. (2009). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eleştirel Düşünme Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*, 1(2): 69-89.

Şirin, T. (2013). *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi Yaklaşımıyla Bütünleştirilmiş Dini Danışmanlık Modeli* (Yayınlanmış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Tülüce, H. A. (2022). Bireysellik ve Toplumsallık Bağlamında Modern Bireyin Anlam Arayışı. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 5(3): 305-312.

Uysal, İ. ve Kılıç, A. F. (2022). Normal Distribution Dilemma. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(1): 220-248.

YÖK (2024). YÖK Lisans Atlası. Erişim Adresi: <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-anasayfa.php>

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü

Sayı : E-33880316-100-2400158974

15.05.2024

Konu : Kongre Bilim ve Düzenleme
Kurulu Üyeliği Talebi (Doç.Dr.
Tamer TURGUT)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 14.05.2024 tarihli ve E-33880316-100-2400157343 sayılı belge.

Yüksekokulumuz, Gıda İşleme Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Tamer TURGUT'un 10-12 Ağustos 2024 tarihlerinde Göreme'de düzenlenecek olan "Uluslararası Kapadokya Bilimsel Araştırmalar Kongresi" başlıklı kongrede düzenleme kurulunda görev alabilme isteği Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Abdulkadir KAN
Yüksekokul Müdürü

Dağıtım:

Gereği:

Gıda İşleme Bölümü Başkanlığına
Sayın Doç.Dr. Tamer TURGUT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 09632bb6-2c33-4b27-837e-dbeff60974bf
Atatürk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu
Müdürlüğü 25240 Erzurum

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ata Turk-universitesi-ebys>
E-Posta: umit.yilmaz@atauni.edu.tr

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT
PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

MINISTRY OF HIGHER
EDUCATION, SCIENCE AND
INNOVATIONS OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN
CHIRCHIK STATE
PEDAGOGICAL UNIVERSITY

111700, O‘zbekiston Respublikasi, Toshkent viloyati, Chirchiq shahri, A. Temur ko‘chasi, 104-uy
Tel: (0370) 716-68-05, faks: (0370) 716-68-11, e-mail: tvchdpi@edu.uz

21.06.2024 yil.

01-01/1437-son

TO WHOM IT MAY CONCERN

It has been deemed appropriate for the researchers below to be assigned to **6th International Cappadocia Scientific Research Congress**.

6th International Cappadocia Scientific Research Congress is taking hold in Cappadocia, Turkey on August 10-12, 2024.

Faculty of Pedagogy

Chirchik State Pedagogical University, Uzbekistan.

Organizing Committee Members:

1. Rector, Prof. Gafurdjan Mukhamedov;
2. Professor, Dr. Jabbor Usarov, DSc;
3. Professor, Dr. Dustnazar Khimmataliev, DSc;
4. Professor, Dr. Samariddin Koraev, DSc;
5. Professor, Dr. Umid Xodjamkulov, DSc;
6. Professor, Dr. Feruzakhon Kodirova, DSc;
7. Assoc. Prof., Dr. Suyarov Kusharboy, PhD;
8. Assoc. Prof., Dr. Saodat Gayupova, PhD;
9. Assoc. Prof., Dr. Ikrom Qodirov, PhD;
10. Assoc. Prof., Dr. Doniyor Axmadjonov, PhD;
11. Assoc. Prof., Dr. Guzal Otamuxamedova, PhD;
12. Head of International Department Fotima Berdieva.

Rector

G.I.Mukhamedov

6. INTERNATIONAL CAPPADOCIA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

REF : Akademik Teşvik

02/09/2024

İLGİLİ MAKAMA

6. ULUSLARARASI KAPADOKYA BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ 10-12 Ağustos, 2024 tarihleri arasında Göreme / Türkiye'de 27 farklı ülkenin (Türkiye-125, Diğer Ülkelerden-136) akademisyen/araştırmacılarının katılımıyla gerçekleşmiştir. Kongre 16 Ocak 2020 Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliğine getirilen "Tebliğlerin sunulduğu yurt içinde veya yurt dışındaki etkinliğin uluslararası olarak nitelendirilebilmesi için Türkiye dışında en az beş farklı ülkeden sözlü tebliğ sunan konuşmacının katılım sağlaması ve tebliğlerin yarıdan fazlasının Türkiye dışından katılımcılar tarafından sunulması esastır." değişikliğine uygun düzenlenmiştir.

Bilgilerinize arz edilir,
Saygılarımla

Mustafa Latif EMEK
On behalf of Organizing Board

IKSAD INSTITUTE
Institute of Economic Development
and Social Research

CHDPU
CHIRCHIQ DAVLAT
PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

CERTIFICATE

OF PARTICIPATION

This Certificate Is Proudly Presented To

Kamil Arif KIRKIÇ

attended the 6th International Cappadocia Scientific Research Congress
held on August 10-12, 2024 / Cappadocia-Nevsehir, Türkiye
organised by IKSAD Institute & Chirchik State Pedagogical University
with an oral presentation entitled

THE RELATIONSHIP BETWEEN CONTEMPLATION TENDENCY AND
ACADEMIC ACHIEVEMENT

Dr. Mustafa Latif EMEK
President of IKSAD Institute

